

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Honorowy Patronat
Rzecznik Praw Obywatelskich
Janusz Kochanowski

Seminarium Konsultacyjne

I. i II. Zespołu ds. przeciwdziałania biedzie małych dzieci i rodzin

pod kierunkiem prof. Danuty Waloszek, Uniwersytet Pedagogiczny, Kraków

w zakresie przygotowania

Obywatelskiej Strategii Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym

oraz opracowania

Programu Edukacji Przedszkolnej dla Dzieci ze Środowisk Wymagających Wsparcia

w ramach Jubileuszowej X Konwencji Ruchu przeciw Bezradności Społecznej

jako wkładu

w Polskie Obchody XXIII Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem

17 października 2010 r.

oraz 2010 Roku Europejskiego Roku Walki z Ubóstwem

12 lutego 2010 roku

(drugie spotkanie: czwartek 18 marca – strategia, ew. trzecie w lipcu – sierpniu)

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, Warszawa, ul. Długa 26

Projekt programu:

12.00 – 13.50 Część pierwsza

- 12.00 – 12.10 Cele i zakres Strategii Walki z Ubóstwem – *prof. Julian Auleytner, Doradca RPO ds. Walki z Ubóstwem, Rektor Wyższej Szkoły Pedagogicznej TWP*
- 12.10 – 12.25 2010 Europejski Rok Walki z Ubóstwem – doświadczenia i działania europejskie w zakresie przeciwdziałania ubóstwu dzieci – *dr Ryszard Szarfenberg, Uniwersytet Warszawski*
- 12.25 – 12.40 „Czy globalizacja daje szansę bezradnym” – *prof. Tadeusz Pilch, Uniwersytet Warszawski*
O czym musimy pamiętać budując Strategię w zakresie ubóstwa dzieci – *prof. Wielisława Warzywoda – Kruszyńska, Uniwersytet Łódzki*
- 12.40 – 13.00 Strategia w zakresie ubóstwa dzieci z punktu widzenia rodziny - *prof. Ewa Leś, Uniwersytet Warszawski*
- 13.00 – 13.15 Znaczenie problematyki dzieci w strategii walki z Ubóstwem – *prof. Elżbieta Tarkowska, Instytut Filozofii i Socjologii PAN, Akademia Pedagogiki Specjalnej, Warszawa*
„Poprawa sytuacji dzieci. Prezentacja dla Komisji Rodziny i Polityki Społecznej z 20 stycznia 2010, dr Simon Chapple, Wydział Polityki Społecznej OECD” – *Ewa Tomaszewska, była poseł i senator, od 2007 do 2009 deputowana do Parlamentu Europejskiego, członek Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych Komisji Kultury i Edukacji*
- 13.15 – 13.30 Świat, Europa, Polska, Regiony - wskaźniki walki z ubóstwem – *Anna Bieńkuńska-Szukielajć, GUS*

Dyskusja – moderator: *prof. Danuta Waloszek, Uniwersytet Pedagogiczny*

13.50 – 14.10 Przerwa

14.10 – 16.00 Część druga

Spotkanie Zespołu opracowującego Program Edukacji Przedszkolnej dla Dzieci ze Środowisk Wymagających Szczególnego Wsparcia
- z okazji 2010 Europejskiego Roku Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym

Sesja pierwsza

„Dostęp do edukacji, edukacja w dzieciństwie w perspektywie całości życia”

Moderator: prof. Danuta Waloszek

Problematyka: modelowanie sieci instytucji przedszkolnej edukacji, programy wspierania dzieci i ich rozwoju, jakość kadry

- Cele przygotowania Programu Edukacji Przedszkolnej dla Dzieci ze Środowisk Wymagających Szczególnego Wsparcia – moderator *prof. dr hab. Danuta Waloszek, Uniwersytet Pedagogiczny*
- Edukacja przedszkolna w Hiszpanii i we Francji – *prof. dr hab. Krystyna Lubomirska, Uniwersytet Warszawski, Wydział Pedagogiczny; Patrick Kluczyński, Ambasada Francji;*
- Pomoc dzieciom zagrożonym dysleksją – *dr Barbara Kurowska, Uniwersytet Pedagogiczny*

- Prowadzenie dzieci ku zachowaniom demokratycznym – *dr Agnieszka Olczak*
- Propozycje aktywizacji pozaprzedszkolnej dzieci – *dr Kinga Łapot-Dzierwa*
- Poszukiwanie warunków łagodzenia dolegliwych skutków polityki państwa wobec wychowania przedszkolnego – *Dr Małgorzata Falkiewicz-Szut, Uniwersytet Szczeciński*
- *Basia Biskup*, studentka – głos w dyskusji
- *Dr Maria Szczepska-Pustkowska, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski* – głos w dyskusji
- *Dr hab. Małgorzata Żytko, Uniwersytet Warszawski* – głos w dyskusji

Sesja druga

„Wprowadzanie człowieka w świat wartości uniwersalnych, ogólnoludzkich w rodzinie i poza rodziną”

- Dziecko w świecie wartości. Odpowiedzialność, wrażliwość społeczna – *dr Halina Dmochowska, Uniwersytet Wrocławski*
- Edukacja obywatelska najmłodszych a wrażliwość społeczna młodzieży – *prof. dr hab. Danuta Borecka – Biernat, Uniwersytet Wrocławski; Centrum Edukacji Obywatelskiej; Monika Paradowska, Amnesty International*
- Opieka weekendowa nad dziećmi ze środowisk o cechach patologii – *dr Wanda Jakubaszek, Uniwersytet Pedagogiczny*
- Tzw. „inni”: niepełnosprawni, uchodźcy, inaczej ubrani, biedni – integracja a granice tolerancji
- Przemoc, agresja, uzależnienia – metody nauczania asertywności, - *Stowarzyszenie „Blżej dziecka”, Jagoda Władoń, „Monar”, zamiana agresji na pozytywną energię, problem ADHD*
- *Piękno. Prawda. Dobro. Miłość. Uczciwość. Przyzwoitość. Rzetelna praca. Poczucie godności. Odpowiedzialność za siebie i za drugiego człowieka. Tolerancja. Wolność. Zdrowie.*
- Zachowania etyczne w sferze biznesu. Zaufanie – *prof. Janusz Czapiński, Uniwersytet Warszawski*
- <http://parenting.pl/portal/teksty/uczmy-dzieci-wartosci> podtytuły zaczerpnięte z „Dziecięcego systemu wartości” autorstwa *Rafała Ryszki, pedagoga; mgr Urszula Dzieduszow, pedagog, terapeuta.* Artykuł pochodzi z serwisu www.jaksiebawic.pl
- *dr Joanna Staręga – Piasek, Instytut Rozwoju Służb Społecznych; Piotr Olech, Pomorskie Forum Wychodzenia z Bezdumności; Iwona Zielińska, samotna matka, była mieszkanka Domu dla Samotnych Matek; Małgorzata Bal, Stowarzyszenie „Po Pierwsze Rodzina” – dzieci niepełnosprawne; dr Danuta Lalak, UW; Malika Abdoulvakhabova, Fundacja „Ocalenie”; Anna Osińska, ATD „Czwarty Świat”; Anna Gieraltowska, Powiślańska Fundacja Społeczna*
- Pomoc rodzinom dzieci niepełnosprawnych – *Dr Bożena Pawlak, UP Kraków*
- „Okiem praktyka: Uwag kilka o programach szkoleń i opiece socjalnej dla rodzin i ich członków ze środowisk wykluczonych na Mazurach” – *Barbara Radziewicz, Ogólnopolski Związek Bezrobotnych Etk*
- Co przed przedszkolem? Asysta rodzinna, monitoring angielski (Agnieszka Krawczyk, WRZOS), bezdomni, domy małego dziecka – *dr Maria Kolankiewicz*

Sesja trzecia

„Uczenie przedsiębiorczości, zaradności”

Moderator: *prof. Witold Kieżun*

- Tzw. eksperyment amerykański i europejskie programy przeciwdziałania ubóstwu – *prof. Ireneusz Białecki, Teresa Ogrodzińska, Fundacja Rozwoju Dzieci im. Jana Amosa Komeńskiego; Iwona Filon-Król, Stowarzyszenie im. Brata Krystyna Gorzów, Dyrektor przedszkola*
- Jak uczyć przedsiębiorczości i kreatywności w przedszkolu? Konkretnie przykłady działań. Dobre zabawy na rozwój kreatywności i przedsiębiorczości – *prof. Janusz Kwiatkowski, Zbigniew Modrzewski, Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości; Ryszard Sawa, Fundacja Życzliwy Przedsiębiorca; Janina Obwiosło, Prezes Zarządu Centrum Wspierania Dzieci i Dorosłych „Zaufanie” w Zabrze; Augustyn Wiernicki, Stowarzyszenie Pomocy Bliźniemu im. Brata Krystyna*
- Wychowanie artystyczne a kreatywne podejście do rzeczywistości
- Metodologia filozoficzna w kształtowaniu postaw przedsiębiorczych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych – *mgr Jarosław Marek Spychała, Akademia Filozoficzna w Warszawie / COMMUNICON, filozof, twórca projektów” LEGO-LOGOS” i „TYTANI BIZNESU”*
- „Będę seniorem”: racjonalne, zdrowe dojrzewanie, kreatywne przygotowanie do starości – *Hanna Nowakowska, Forum „Seniorzy XXI wieku!”; dr Halina Duczmal-Pacowska, Agnieszka Mackiewicz*

16.00 – 16.30 Część trzecia

Podsumowanie obrad, ustalenie dalszych prac nad Strategią, prowadzenie dyskusji – *prof. Danuta Waloszek*